

झिजलेले खुबे (ए.व्ही.एन.) आणि त्यावरील होमिओपॅथिक उपचार

ए.व्ही.एन. Avascular Necrosis म्हणजे रक्तपुरवद्याच्या अभावी पेशी मृत पावणे. हा आजार हिप जॉइंडमध्ये ३० ते ५० वर्षे वयोगटातील व्यक्तींमध्ये अस्थिप्रेस्सच्या झासामुळे उद्भवतो. या आजाराची सुरुवात नक्ळत पण हळूहळू होते आणि हा योग्य त्या उपचारांमध्ये अभावी दिवसेविद्यावाचार जातो.

निरोगी व्यक्तीच्या शरीरात दुखापतीनंतर पुढी नवीन अस्थिप्रेस्सीची निर्मिती होऊन नवीन हाडाची निर्मिती होते. हाड दासाऱ्यांनी आणि पुढी निर्मिती होण्याची ही खाली निरोगी शरीरात सतत चालू असते. जुनाहा हाडाची जगा नवीन सशक्त हाडाने पुढी भरून काढली जाते. त्यामुळे अस्थिसंस्था आणि शरीराचा सांगाडा मजबूत राहण्यास मदत मिळते. तसेच शरीरातील खनिज द्रव्यांचे सुतुल टिक्कवून ठेवले जाते. परंतु, अद्वैत्यक्युलर नेक्रोसिस आणि प्रक्रिये रक्तपुरवद्याचा कम्बुकवून ठेवले असिपेशी मृत पावण्याचा वेग अस्थिप्रेस्सिप्रिंटिंगी जास्त असते. यांची निर्मिती कमतरता तसेच सिस्ट जाणून येतात. एमआरआयमध्ये आजाराचे अचुक निदान होते.

लक्षणे :- हा आजार मोरद्या हाडाच्या शेवट्या टोकाना होतो. यामध्ये मार्डीचे हाड (फिमर), हाताचे हाड (ह्युमरस) आणि

जगद्याच्या हाडाचा समावेश होते. एकावेळी एकच किंवा अनेक हाडांना त्रास होऊ शकतो.

वर्गीकरण :- स्टेज ० - रुग्णाला काहीच तक्रारी होत नाहीत. पेशीअभ्यासात अस्थितांती मृत्यु पावलेल्या दिसतात. एक्स रे नॉर्मल असते.

स्टेज १ - थोड्या प्रमाणात वेदना जाणवतात. एमआरआय व बोन स्कॅनमध्ये अस्थी लक्षण दिसून येतात.

स्टेज २ - रुग्णाला जास्त प्रमाणात वेदना सुरु होतात. अस्थितांतीची कमतरता तसेच सिस्ट जाणून येतात. एमआरआयमध्ये आजाराचे अचुक निदान होते.

स्टेज ३ - तीव्र वेदना होतात. हाडाभोवती चंद्रकोरीचा आकार हाड दासाऱ्यामुळे ठेवले जाते. परंतु, अद्वैत्यक्युलर नेक्रोसिस आणि प्रक्रिये रक्तपुरवद्याचा कम्बुकवून ठेवले असिपेशी आणि शरीराचा सांगाडा मजबूत राहण्यास मदत मिळते. तसेच शरीरातील खनिज द्रव्यांचे सुतुल टिक्कवून ठेवले जाते. परंतु, अद्वैत्यक्युलर नेक्रोसिस आणि प्रक्रिये रक्तपुरवद्याचा कम्बुकवून ठेवले जाते. त्यामुळे अस्थिदाव निर्माण होते. जुनाहा हाडाची जगा नवीन सशक्त हाडाने पुढी भरून काढली जाते.

स्टेज ४ - खुब्यातील हाडाचा आकार वदलतो. सांध्यांगींची पोकऱ्यांची कमी होते. हाडाचा पृष्ठभाग १५ ते ३० टक्के खराब होतो.

स्टेज ५ - सांध्यांगींची पोकऱ्यांची अजून निरुद्द होते. सांध्यांगींची हाडांचा अस्थिदाव होतेन घटण्यांची त्यामुळे सांध्यांगींची रचना वदलते. परिणामी मार्डीतील हाडाचा नितवंबारी

असलेला कोन बिघडतो आणि रुग्णाला चालताना, वसताना त्रास होतो.

स्टेज ६ - खुब्यातील हाड जास्त दासाऱ्यामुळे परिणामी सुर्जन सांध्यांगींची कार्यात्मक आणि रचनात्मक बदल होतात.

कारण :- अनेक कारणे या आजारासाठी गृहीत धरण्यात येतात. जसे की, मध्यपान, अपवात किंवा दुखापतीनंतर उद्भवणारा त्रास, उच्चरक्तदाव, धमन्यांगींतील दाह, रक्तवाहाची, एसएलचे आजार ज्यामुळे रक्तातील गुठनी होऊन सांध्यांगींची रक्तरुपवटा बंद होते,

स्टेज ७ - थोड्या प्रमाणात वेदना जाणवतात. एमआरआय व बोन स्कॅनमध्ये अस्थी लक्षण दिसून येतात.

स्टेज ८ - रुग्णाला जास्त प्रमाणात वेदना सुरु होतो. असांगींची त्यामुळे रक्तातील गुठनी होऊन सांध्यांगींची रक्तरुपवटा बंद होते.

स्टेज ९ - तीव्र वेदना होतात. हाडाभोवती चंद्रकोरीचा आकार हाड दासाऱ्यामुळे ठेवले जाते. परंतु, अद्वैत्यक्युलर नेक्रोसिस आणि प्रक्रिये रक्तपुरवद्याचा कम्बुकवून ठेवले जाते. त्यामुळे अस्थिदाव निर्माण होते. जुनाहा हाडाची जगा नवीन सशक्त हाडाने पुढी भरून काढली जाते.

स्टेज १० - खुब्यातील हाडाचा आकार वदलतो. सांध्यांगींची पोकऱ्यांची कमी होते. खुब्यातील हाडाचा आकार तरीसुद्दा बिघडलेला नसते.

स्टेज ११ - खुब्यातील हाडाचा कम्बुकवून ठेवले जाते. त्यामुळे रुग्णाला जास्त प्रमाणात वेदना होते.

निदान :- एक्स रे किंवा एमआरआय, बोन स्कॅनवरून या आजाराचे निदान तसेच वर्षांपूर्वी होते. हा आजार स्टेज २ किंवा स्टेज ३ मध्ये लक्षित येतो. त्यामुळे उत्तिर उपचार येणे.

विशेष महिती :- १. भूक सहन न होणे. २. खाण्यात तिखट पदार्थांची आवड. ३. पोट्यांना गोळे येणे. ४. जेवताना चेहर्यावर घाम येणे. ५. मासिक पाणीच्या वेळी घाणेडा वास

सुरु होऊन शेवटी कृत्रिम सांध्यांगींचे प्रत्यारोपण सल्ला दिला जातो.

केस :- ही एका ३२ वर्षांच्या महिलेची केस आहे. ज्यांना उजव्या खुब्यातील हाड जास्त दासाऱ्यामुळे परिणामी सुर्जन सांध्यांगींची कार्यात्मक आणि रचनात्मक बदल होतात.

कारण :- अनेक कारणे या आजारासाठी गृहीत धरण्यात येतात. जसे की, मध्यपान, अपवात किंवा दुखापतीनंतर उद्भवणारा त्रास, उच्चरक्तदाव, धमन्यांगींतील दाह, रक्तवाहाची, एसएलचे आजार ज्यामुळे रक्तातील गुठनी होऊन सांध्यांगींची रक्तरुपवटा बंद होतात.

त्रिको :- १. डावा खुब्या दुखणे ४ वर्षांपूर्वी - सतत ठणक बसल्यावर वेदना होणे, सारीचीकारणी आणि शरीराची वेळी त्यामुळे रुग्णाला जास्त प्रमाणात वेदना होतो.

त्रिको :- १. डावा खुब्या दुखणे ४ वर्षांपूर्वी - सतत ठणक बसल्यावर वेदना होणे, माझी कामाची काळी तर माझी घारावरून रातांना सहजता आहे. त्यामुळे रुग्णाला जास्त प्रमाणात वेदना होतो.

त्रिको :- १. डावा खुब्या दुखणे ४ वर्षांपूर्वी - सतत ठणक बसल्यावर वेदना होणे, माझी कामाची काळी तर माझी घारावरून रातांना सहजता आहे. त्यामुळे रुग्णाला जास्त प्रमाणात वेदना होतो.

त्रिको :- १. डावा खुब्या दुखणे ४ वर्षांपूर्वी - सतत ठणक बसल्यावर वेदना होणे, माझी कामाची काळी तर माझी घारावरून रातांना सहजता आहे. त्यामुळे रुग्णाला जास्त प्रमाणात वेदना होतो.

त्रिको :- १. डावा खुब्या दुखणे ४ वर्षांपूर्वी - सतत ठणक बसल्यावर वेदना होणे, माझी कामाची काळी तर माझी घारावरून रातांना सहजता आहे. त्यामुळे रुग्णाला जास्त प्रमाणात वेदना होतो.

त्रिको :- १. डावा खुब्या दुखणे ४ वर्षांपूर्वी - सतत ठणक बसल्यावर वेदना होणे, माझी कामाची काळी तर माझी घारावरून रातांना सहजता आहे. त्यामुळे रुग्णाला जास्त प्रमाणात वेदना होतो.

त्रिको :- १. डावा खुब्या दुखणे ४ वर्षांपूर्वी - सतत ठणक बसल्यावर वेदना होणे, माझी कामाची काळी तर माझी घारावरून रातांना सहजता आहे. त्यामुळे रुग्णाला जास्त प्रमाणात वेदना होतो.

त्रिको :- १. डावा खुब्या दुखणे ४ वर्षांपूर्वी - सतत ठणक बसल्यावर वेदना होणे, माझी कामाची काळी तर माझी घारावरून रातांना सहजता आहे. त्यामुळे रुग्णाला जास्त प्रमाणात वेदना होतो.

त्रिको :- १. डावा खुब्या दुखणे ४ वर्षांपूर्वी - सतत ठणक बसल्यावर वेदना होणे, माझी कामाची काळी तर माझी घारावरून रातांना सहजता आहे. त्यामुळे रुग्णाला जास्त प्रमाणात वेदना होतो.

त्रिको :- १. डावा खुब्या दुखणे ४ वर्षांपूर्वी - सतत ठणक बसल्यावर वेदना होणे, माझी कामाची काळी तर माझी घारावरून रातांना सहजता आहे. त्यामुळे रुग्णाला जास्त प्रमाणात वेदना होतो.

त्रिको :- १. डावा खुब्या दुखणे ४ वर्षांपूर्वी - सतत ठणक बसल्यावर वेदना होणे, माझी कामाची काळी तर माझी घारावरून रातांना सहजता आहे. त्यामुळे रुग्णाला जास्त प्रमाणात वेदना होतो.

त्रिको :- १. डावा खुब्या दुखणे ४ वर्षांपूर्वी - सतत ठणक बसल्यावर वेदना होणे, माझी कामाची काळी तर माझी घारावरून रातांना सहजता आहे. त्यामुळे रुग्णाला जास्त प्रमाणात वेदना होतो.

त्रिको :- १. डावा खुब्या दुखणे ४ वर्षांपूर्वी - सतत ठणक बसल्यावर वेदना होणे, माझी कामाची काळी तर माझी घारावरून रातांना सहजता आहे. त्यामुळे रुग्णाला जास्त प्रमाणात वेदना होतो.

त्रिको :- १. डावा खुब्या दुखणे ४ वर्षांपूर्वी - सतत ठणक बसल्यावर वेदना होणे, माझी कामाची काळी तर माझी घारावरून रातांना सहजता आहे. त्यामुळे रुग्णाला जास्त प्रमाणात वेदना